

Posamezna šteč. „Dneva“ stane 6 vin.; ravno toliko posamezna štečvilka „Bodeče Neža“.

„DAN“ izhaja vsaki dan zjutraj; tudi ob nedeljah in praznikih. Vsako nedeljo ima humoristično prilogo „BODEČA NEŽA“. Za ljubljanske naročnike stane „Dan“ s prilogo dostavljan na dom celoletno 20 K, mesečno 1.70 K; brez priloge celoletno 18 K, mesečno 1.50 K. Za zunanje naročnike stane „Dan“ s prilogo celoletno 22 K, četrtletno 5.50 K, mesečno 1.90 K. — Naročnina se pošilja upravništvu.

Telefon štečvilka 118.

DAN

Neodvisen političen dnevnik s tedensko humoristično prilogo „Bodeča Neža“.

Posamezna šteč. „Dneva“ stane 6 vin.; ravno toliko posamezna štečvilka „Bodeče Neža“.

Uredništvo in upravništvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana iz zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju post. — pust. — za odgovor je priložiti znamko.

Odgovorni urednik Radivoj Koren. Last in tisk „Učiteljske Tiskarne“.

Pasji bič.

Kdor ni slep in gluhi, ta je zadnje dni strmel.

Življenje na splošno se je lani in letošnje leto radi neprestanih kriz tako zelo podražilo, da iščejo ves ta čas vsi sloji brez razlike izhoda iz teh uničevalnih razmer. Draginja, ki neprestano narašča je priklopila do vrhunca in išče izhoda na vseh mogočih straneh.

Povsod se vršijo protestna zborovanja. In ne specijelno oziraje se na Ljubljano, ki je zaslovela kakor eno najdražjih mest, čela država trpi od nesrečne krize 1908. leta, ki je imela za posledico gospodarsko uničenje tisočih in tisočih družin.

Ljudstvo godrnja in prosi pomoči. Samomori vsled bede in pomanjkanja se množijo, ker ni sredstev za kruh. In v tem času stisk in težav so se pomnožili eksistenčni troški v Ljubljani za 3kratno svoto.

Ce pravzaprav pomislimo na pritisk od strani davčnih oblasti, ki se množijo dan za dnem, lahko umemo truden smeh, s katerim je ljudstvo sprejelo deželni proračun. Kajti masa je vsed brezkončnih nasilij klerikalizma v deželi tako otopela, da vidi pred očmi samo še eno rešitev iz teh razmer — pasji pogin.

Brez preudarka, apatična je postala množica. Kaj pa hoče sicer! Vidi, da ne pomagajo ne prošnje ne grožnje in zato se je udala mirno v svojo usodo, brez hrupnih želj in pričakovanj po zboljšanju.

Trikratno podražanje živil in stanarine, to je sklep, s katerim se je proslavila seja deželnega zbora kranjskega dne 24. februarja 1914 po Kr. Seveda, pri zadnjih volitvah niso pomislili ljudje na pretečo odrtjo deželnih mesarjev v Ljubljani. Podpiznjeni in kupljeni so zapisali na glasovnice imena klerikalnih kandidatov, ki so jim obljubljali zboljšanje življenjskega položaja. Niti dva meseca niso mogli volilci imeti izvoljenih poslancev v visokih časteh, že so jim pokazali svoje delo v prospeh oddaženja — stoipetdesetne davke na živila in stanarine. Ne smemo pozabiti, da sedi med temi dičnimi poslanci tudi zdravnik dr. V. Gregorič, ki je branil interese stanovanjskih gospodarjev tako, na so naložili najemnikom novo breme, pod katerim se bodo danes ali jutri s smrtnimi sragami na čelu zgrudili na tla.

Kratek je bil sklep klerikalne večine, kajti za triumf nad to novo dobroto jim je primanjkovalo hinavščine. S tem, da so sklep odobili, so dosegli vse točke svojega demagoštva, ki ga je v stanu najkrušnejši tiran izvajati nad krajem, katerega lastnik je on sam. Vprašanje pa je: ali bodo ljudje zdaj izpregledali? Ali se bodo za-

vedli svojih pravic? Ali niso volilci tudi za to tukaj, da povedo svojim poslancom tudi upravičene nezadovoljnosti? Ali so mar samo hlapci, uslužneži, kakaj na slepo izvoljenih poslancev? V deželi, kjer je dospel klerikalni terorizem tako daleč kakor na Kranjskem, se lahko dvomi nad tem. Saj je vsem predobro znano, kako je ljudstvo izžito in izmzgano, kjer je vzdignil klerikalizem svojo knuto v zapovedujočih udarcih.

Dvoje je mogoče: ali so ljudje nesposobni življenja, in to v slučaju, da nimajo več moči, s katero bi morali dokumentirati svoje zahteve, ali pa da so za kaj takega preveč razcepljeni. Če je drugi slučaj resničen, tedaj je še vedno en izhod odprt. Masa odločuje in ne tisti tirani, ki so se povzpeli s svojimi nasilji in lažmi do tronov, s katerih sodijo ljudstvo pod seboj.

Ce je v tej masi še iskra ognja, še trohica občutja, tedaj mora vstati in povedati svoje misli. Dvigniti se mora, da bo njen glas mogočno zagrmel, da njen protest dokaže samostojno, nekrščeno, neodvisno mišljenje tisočev. In kadar se to zgodi bo vse slepo pripravljenost zmanj. Takrat šele — in ne prej — bo klerikalizem končal svojo pot izsiljevanja.

Opustošena je dežela, z dolgovi čez glavo. Zadovoljno se smejo nad njo klerikalni uzurpatorji. Toda masa mora vstati, mora nastopiti proti njim z vsemi močmi.

Eden mora pasti; ali samosilnik, ali pa zatiranec. In ta deviza naj bo ljudem vedno pred očmi. Takrat ne bo več proračunov s dvemilijonskim letnim primanjkljajem, ker bodo vladali pravičniki, ki jim ne bo lastni žep prvi vir državne blaginje. Ljudstvo! Ti si poklicano, da dvigneš svoj glas in poveš javno to, kar teži tvoja ramena. Pojdi, dokaži svojo življenjsko silo in stori vse, da pade tiran in zavlada na stolu prijatelj proletarskega naroda, sin iz tvoje srede!

Njega ni ...

Trst, 25. svečana 1914.

Nashe, že izražene slutnje, so se uresničile: njega, princa Wieda, ni od nikoder. Nekateri so bili uverjeni, da pride vsaj do pustnega torka, a danes je že pepelnica sreda. Avstrijske bojne ladje »Tegethoff«, »Zrinyi« in »Admiral Spaun« ter 5 torpedovk čaka še vedno v našem pristanišču. Jutri jim potече provizorično povelje, ki jim je ukazovalo ostati na mestu. Kaj se zgodi potlej, ni znano. Mogoče je, da ostanejo iste bojne ladje še vedno tu, lahko pa je tudi, da nastane izmena, zakaj do sedaj še ni bilo izdano povelje, katere

avstrijske bojne ladje bodo spremljale princa Wieda do Drača. Imenovane bojne ladje so bile določene zaenkrat le za sprejem. Vsi mornarji imenovanih ladij, ki so dobili te dni dopust, se morajo povrniti do jutri na ladje, zakaj dopusti so bili izdani le do 26. t. m.

Albanska deputacija.

Tudi albanska deputacija je dospela pred par dnevi v Trst. Nekateri izmed teh albanskih gospodov so že bili v Trstu lanske leto, ko se je vršilo ono albansko zborovanje v Dreherjevi pivovarni, o katerem smo takrat poročali. Pripravljeno je tedaj vse: bojne ladje čakajo, torpedovke čakajo in albanska deputacija tudi. Člani deputacije se izprehajajo po mestu, gledajo radovedno naokoli, opazujejo izložbe itd. Tukajšnje oblasti se menda ne brigajo preveč zanje. Tisti, ki so poiskali priliko govoriti s temi možaki, pravijo, da govorijo člani deputacije precej odkritosrčno o razmerah v Albaniji. Eden od njih je izjavil, da je postala Albanija samostojna le zato, ker sta si jo pozele pretoplo Avstrija in Italija. Daje je dejal, da dvomi, da se kmalu poleže nemir v Albaniji, to pa zato, ker se nahajajo v Albaniji razna plemena in razni narodi z različnimi verami; enemu ali drugemu se bo gotovo delalo krivico, vsled česar bodo nezadovoljni. — Deputacija pa ni povedala, kdo jo je poslal pravzaprav semkaj v Trst, Wiedu nasproti; tudi ni povedal noben njen član koliko inkasira na dan za potovanje in čakanje in kje je tista blagajna. No, to so malenkosti, ako imamo pred očmi milijone, ki jih izdaja zunanje ministrstvo za Albanijo.

Kje se najdejo?

Poleg oddelka avstrijske mornarice, bodo spremljale princa Wieda v Albanijo tudi bojne ladje raznih držav. Da se pridruži temu slavnostnemu sprevodu angleška križarka »Manchester« smo že poročali. Italija pošlje bojno ladjo »Quartor«, a ta ne pride v avstrijsko vodo in to zaradi bridkega spomina na Vis. (Krasni zavezniči!) Daje je prišlo semkaj danes poročilo, da se udeležijo »slavnostnega sprevoda« v imenu francoske države križarka »Bruix«. Če se pridruži še kaka bojna ladja kake druge države, ni znano. Radovedni smo, kje se združijo vse te bojne ladje in odkje dalje bo sprevod poplen.

Tukajšnje oblasti

nimajo še sedaj nobenega obvestila o Wiedovem prihodu. Njegov prihod jim bo naznanjen brzojavno naravnost z Dunaja. To pa se zgodi največ 24 ur pred njegovim prihodom. Od informirane strani smo izvedeli, da ni pričakovati princa Wieda v Trstu pred 1. marcem. — Čemu stika princ

Panslavizem ali ruski strah.

Geslo:

Kaj pa ti pobič se v nevarnost podajaš? ...

Wied naokoli in čemu odlaša, si lahko mislimo. Je namreč zelo neprijetno zlesti v sršenovo gnezdo. Smešno pa je to prikrivanje njegovega prihoda. No, Wiedu se pa res ni treba bati anarhistov v Trstu.

Slovenska zemlja.

ODMEVI VOLITEV V ŠOSTANJU.

Pri pregledu volilnega imenika našlo se je vpisano tudi gospoda Seppppp Simmerla z letnimi dohodki 9000 K, reci devet tisoč kron.

Ta mogočnej (der kleine Gerngroß) je sodni officiant začelnik z 900 kron letne plače, njegova milostiva ima trgovino, kjer se skupi dnevno 10 do 15 kron; če zračunamo odbitek 10 %, zasluži letno 500 do 1000 kron, torej kje so potem še drugih 7000 kron?

Privatnega premoženja možiceli nima.

O, srečna država, v katere področju ima sodni officiant 9000 kron letnih dohodkov!

Sicer je v Šostanju vse mogoče.

Znabiti nam bi zamogla slavna c. kr. sodnija dati natančnejših podatkov?

V istem imeniku se nadalje nahaja vpisan strojevodja od gospoda Strojnika z zaslužkom 6000 kron, ako mož tako ogromno svoto zasluži, zakaj beračijo njegovi otroci okoli Slovencev?

Nadalje je eden tovarniški delavec Vodušek vpisan s 6000 kronami

dohodkov. Omenjenega premoženje je žena ter 10 otrok, drugega nič! Njegov dnevni zaslužek K 2:80.

Naštel vam bi jih več takih, a tare me žalost, da so mogoče take reči in da se kupuje pravica s takimi lažmi. Pravice enakosti ni pri ljudeh!!!

TRBOVLJE.

Pri sedanji agitaciji za občinske volitve poudarjajo vedno rudniški agitatorji, da so poslani od rudnika, ker so v nevarnosti rudniški interesi. V resnici se nim pa gre zato, da zagospodarijo tujci Nemci v naši lepi dolini.

Danes stavimo prav ponižno vprašanje na rudniško ravnatelstvo in na upravni svet na Dunaju: ali je tudi v interesu družbe, kar nien nastavljenec zidarski mojster (pravzaprav nastavljenec Südmarke in Schulvereina) slovenozre Domes iganja tu v Trbovljah. Nič bi ne imeli proti njemu, ako bi živel on med nami mirno kakor se spodobi takemu privandranemu Nemcu, kateri je šele pred par leti — prišel s culo in koplčo otrok v Trbovlje, sedaj pa zabavlja in žali, da celo denuncira Slovence, kateri mirno in tiho delajo z vncmo za premogokopno družbo. Ta naduti nemški petelin, ki poje od zore do mraka, od mraka do dne samo edinozveličavno nemško pesem, je bil sprejet samo zaradi tega v rudokopno službo, ker je Nemec in sedaj volilec II. razreda in pomaga zidati nemški most do Adrije. Ker je muino potrebno, da je nemški most

LISTEK

M. ZEVAKO:

Srce in meč.

Roman iz francoske zgodovine. (Daje.)

Dokazi in zgledi, s katerimi jih je podprl, so me prepričali tako globoko, da smatram še danes laž za kraljico vsega orožja. Moje izkušnje so dokazale pravilnost modrih naukov tega svetega moža.

»Torej ste se ravnali po njih?«

»Mnogokrat,« je odgovorila Katarina prostodušno.

»Ali veste, kraljica moja, da je strašno slišati take besede? Kdor bi se poslužil takšnega orožja ...«

»Ako bi bil sam, bi postal gospodar sveta. Namesto enega samega pa more vladati s tem sredstvom vsaj skupina dobro discipliniranih ljudi. Ravno to je bil namen gospoda de Lojola. Verjemite mi, da pride dan, ko bodo politične stranke umevale velikansko silo laži in io rabile brez pomisleka. Politične stranke imenujem skupine ljudi, zaznamovanih za oblast in vladanje — one, ki vedo, da mora vsa brezštevilna in bedasta množica delati samo za blagor nekaterih. Le pomislil, kakšna pravilnična obilica laži se je morala nakopičiti v teku stoletij, da je prešla narodom v kri potreba, imeti kra-

lja, gospodarja in in vlado, pa naj si bo kakršna koli! In zato ne bodi tako nezaupen proti laži. Priznaj z mano vred, da je laž posvečena, da je v njej naš začetek in naš konec, in da ji dolgujemo vse, kar nam zavida vesoljno človeštvo! Ah, Renat, lagajmo z močjo, lagajmo s pogumom, lagajmo z zagrizenostjo, pa ostanemo pri krmilu, ostanemo gospodarji sveta! ...«

»Če je tako, kraljica krasna, potem hočem lagati!« je vzkliknil Rudžieri.

»Kraljica navarska pride v Pariz, povedala sem ti že večkrat. Potrebno je, da so naša pota že uglasjena s pomočjo laži, kadar dospe. Predvsem je bolna, razumeš? Poleg tega ima sina ... čemu se ti mračni obraz? In kdo ti pravi, da ta sin ne bo ... no, saj mu ne pripravljam Bog ve kako visokega mesta ... ali vendar, kdo ti pravi, da ta sin ne postane kralj navarski namesto Henrika! ...«

Rudžieri bi bil kmalu kriknil od radosti, a glas mu je zastal na ustnicah.

»Tiho!« je zarenčala Katarina de Medičis.

»Ah, Katarina,« je zamrmral zvezdogled in pritisnil usta na kraljičino roko, kako globoka je vaša misel in kako ponižno io občudujem!«

»Idi, idi!« je dejala kraljica in se nasmešnila, »idi in ubogaj me!«

»Slepo!« je vzkliknil zvezdogled in planil iz njenega kabineta.

Tudi Katarina de Medičis je zapustila svoje sobane, ne da bi stopila v dvorano, kjer so io čakale njene dame; napotila se je po skritih hodnikih v kraljevo stanovanje.

Bližaje se tem prostorom, je zaslišala lovsko fanfaro.

Kot velik lovec je ljubil Karel IX. vso lovsko umetnost vobče in z njo vred vse druge umetnosti, ki so v zvezi z njo.

Na vsa pljuča je trobil v lovski rog; kar bolehal je od te zabave.

Njegov zdravnik, Ambrož Caré, mu je zaman priporočal, naj se vdaja tej svoji strasti nekoliko opreznije. Kralj je moral pretrobiti vsak dan vse pesmi, kar jih je znal.

In pogostoma se je pridružila starim še kaka nova melodija!

Preden je vstopila, si je pripravila Katarina primeren obraz in položila v svoje črte globoko melanholijo. Ko je Karel IX. zagledal mater, je odložil trobento, stopil ji naproti, poljubil ji roko in io odvedel k velikemu ebenovemu naslanjaču, v katerega se je spustila kraljica.

»Sin moj,« je izpregovorila Katarina, »prišla sem poprašat o tvojem zdravju, kakor vsako jutro. Kako se počutiš? ... Obrni se proti oknu, da te vidim ... Zdi se mi, da izgledaš dobro, prav dobro ... Ah, to mi je v tolažbo ... Vidiš, kar sree mi zamira od skrbi, odkar so se začeli ti tvoji nesrečni popadi ... in posebno, odkar mi je zatrdil Ambrož Caré ...«

»Kaj vam je dejal, mati? Le povejte,« je rekel Karel brez vidnega nepokoja.

»Ta učeni mož mi je dejal, da te more takšna kriza umoriti v trenutku; toda ne verjamem mu, Karel; sicer pa sem ukazala, moliti skrivaj za tvoje zdravje v treh cerkvah, posebno pa pri Naši Gospe ...«

»To, kar slišim iz vaših ust, madam, bi me pomirilo, ako bi potreboval pomirjenja. Toda ravnam se kakor vi: tudi jaz ne verjamem turobnih prerokovanj mojstra Caréja, za katere doslej niti vedel nisem ... treba je omeniti ... Čutim se prav krepkega, in tisti, ki bi se razveselili moje smrti, bodo morali čakati še dolgo.«

»Amen!« je dejala Katarina. »Ampak, sinko moj, kako moreš misliti, da so ljudje, ki bi se radovali kraljeve smrti? Da, res, v žalostnih časih živimo zdaj! ... Ko je padel tvoj slavni oče na tistem nesrečnem turnirju od sunice svojega kapitana, je plakal ves Pariz, vse kraljestvo je žalovalo in ves omikani svet nam je podajal dokaze svojega sožalja. Zakaj ne bi bilo ravno tako, kadar bo volja Gospodova, da te pokliče k sebi?«

Karel IX. je prebledel. Od srda ali od strahu? Od obojega nemara? Srepro je pogledal mater in vzkliknil:

»Eh, madam, rad bi vedel, odkod imate te mrtvaške misli? Niti dve minuti se ne morem meniti z-

vami, ne da bi govorila o moji smrti!«

»Neprestana bojazen materinskega srca, sinko moj, se ne vda nikoli navidezni brezskrbnosti!«

»Smrt božja! Ce vam pravim, da se počutim imenitno! Nič ne govoriva o takih rečeh! Kar pa se tiče ljudi, ki sem jih imel v mislih in ki zavirnejo na tihem, kakor hitro me je vščipne v trebuhu, jih je povsod dovolj, niti v moji palači jih ne manjka!«

»Gotovo misliš gospoda Hugenote, sin moj. Vidiš, ravno o njih sem hotela tudi govoriti s teboj. Trenotek bi bil baš pravi, ako te je volja.«

In Katarina se je ozrla pomembno na par oseb kraljeve okolice, ki so se umaknile spoštljivo v trenotku, ko je vstopila kraljica.

Kralj je skomizgnil nestrpno z ramami in se obrnil proti gospodom.

»Kraljica hoče govoriti z mano, gospodje ... Moister Pompej, oglašite se za najino borilno lekcijo čez dobore uro. Saj res ... prinesite mi vendar par tistih arabskih klin, o katerih ste mi pripovedovali ... Moister Krušć, midva se pomeniva jutri o ključavničarstvu: rad bi videl novo ključavnico, ki ste io izumili. Do svidanja, gospodje.«

Borilni moister, Krušć in plemiči so odšli, poklonivši se kraljici do tal.

V trenotku, ko se je Krušć poklonil, se je spogledal pomembno s kraljico.

(Daje.)

kmalu dovršen. Je rudniško ravnateljstvo sprejelo še drugega zidar-skega mojstra, tudi Nemca, in njemu pridelilo več nemških delavcev, kateri pomagajo zabijati pilote nemškega mostu. Stavbni svetnik tega velikega dela je vsekakor ravnatelj Heinrich, kateremu je pridružen cel štab à la Heutmann, Wiltschnig, Lel-ler in veliki mislec Kilian, kateri je bil samo zaradi tega sprejet v rudniško službo kot uradnik, ker je čiste tevtonske krvi, ker zna imenitno tu-liti »heil« in »heule«, posebno se je odlikoval pri seziganju slovenske trobojnice na Zidanemmostu lanske leto. Ta markantna postava ima to lepo čednost, da izziva po slovenskih Trbovliah v »interesu« rudokopa z vsemi mogočimi nemškimi znaki, dokler mu jih ne odnese slovenski vihar. Mož ima take duševne zmožnosti, da je moral rudnik nastaviti še enega nemškega ptica Pelikana, kateremu pa baje noče gospod svetnik pripoznati čistokrvnosti in mu je že greben pristigel. Velikega osrečevalca nemškega naroda, nikakor pa ne žepov trboveljskih krčmarjev, že zelo želino pričakujejo sosedni Zagorjani, kamor je baje dirigiran. Pripravite mu sprejem, kakor Albanci princu Wiedu. Poprel je opravljal službo oskrbnika pri rudokopu gosp. Lapornik kot Slovenec sam, sedaj ko je stobil on v pokoji, so morali zaradi izrednih zmožnosti in »rudniških«, pa ne mogoče nemških »interesov« za isto službo in opravilo nastaviti dva Nemca. Ako bi bilo upravno svetu na Dunaju znano, kake zmožnosti ima stavbni mojster Domes pri uničevanju alkohola in zabavljanju čez Slovene in ako bi vedeli delničarji, kako »pomaga« do visokih dividend pri gradnji raznih stavb, bi ga že zdavnaj imenovali svetnikom in poslali v »velezaslužni« penzijo.

Ako bi hotel človek opisati, s kakim interesom delajo razni nemški in nemčurški gospodje volilci za rudokopno družbo, moral bi imeti na razpolago Trboveljski Tehnik. Trbovelci! Ne držite rok križem in ne spite sedaj, ko je treba iti od hiše do hiše, od volilca do volilca. Ven med ljudi, dramit volilce k narodni zave-sti. Dolgo spanje bode najbrž veliko škodovalo! Sedaj je še čas, da po-učite obrtnike in kmete, da se tuka ne gre za rudnik, temveč za sloven-sko stvar. Privandani Nemci in nemčurji hočejo gospodariti v naši dolini na naši zemlji in to moramo prepre-čiti. V boju za slovensko stvar!

TRBOVLJE.

Na nemškem nacionalnem plesu »Sängerbunda« pretečeno soboto je sodelovala pri buffetu in se zibala z nemško gospodo pri raznih valčkih ena odbornica ženske podružnice C. M. družbe! Komentar odveč!

Štajersko.

Deželni zbor. Pred redno sejo v torek je bila konferenca klubovih načelnikov. Posl. Hagenhofer je vprašal deželnega glavarja, je li že prišla graška volilna reforma v de-želni odbor, ter zahteval, da se jo predloži dež. zboru. Isto je zahteval posl. dr. Schacherl, češ, deželni od-bor bi bil že v pondeljek, ko po vročenju, predlogu o volil. reformi preštudiral in jo na to izročil dež. zboru. Deželni glavar je obljubil sporočiti dež. odboru tozadevne že-lje. Na dnevnem redu je bilo več točk, kot: predlog o melioracijski postavi, predlog za zboljšanje učiteljskih plač, predlog za ustanovitev zavoda proti pijančevanju, predlog glede lok. železnice (med drugimi oni Orlnek — dr. Korošec za sprejetje proge Ptuj-Rogatec v lokalno omre-žje), predlog o davku na vozne listke v Gradcu. Pri odgovoru na interpe-lacijo dr. Schacherla radi dogodkov na progi Kapfenberg, je prišlo med soc. demokrati in posl. Einspinner-jem do medsebojnih komplimentov rav dvomljive vrednosti. Poslanec Berger je stavil k sredošnji seji za dnevni red dodatek o regulaciji reke Bistrice, posl. Neger pa poročilo o graditvi proge Maribor-Wies.

Šel je... Zadnja mariborska »Straža« prinaša na prvem mestu — še pred uvodnikom — beležko, da bo odsilhal izhajala samo dvakrat na teden, v pondeljek in petek. Pravi, da za to, ker so nastale ovire v tiskarni in — v uredništvu. Prvo baje ni prav čisto nič res, razun, če vzamemo one tehnične ovire, ki tiče v — naročnikih, kojih je vedno manj. Druga, sledeča, upravičba je pa že nekoliko resničnejša in verjetnejša, kajti odgovorni urednik »Straže« g. Lavoslav Kemperle — je zginit... Le »b'haut' Gott« ni rekel. Sedaj ga iščejo na vseh koncih in krajih, a on je menda že kje za črno-zolnimi koli. Redakcijske stvari mora sedaj opravljati Žebot. Kemperle se je očitno zbal bodoče porote v mar-cu in še morda česa drugega... Faktum pa je, da se je izneveril in zginit, kot bi hotel kam — pobegniti.

No, čudno bi ne bilo, saj pri klerikalcih je eden enak drugemu. Gospoda pa so sedaj baje v močnih skrbih, ker zanj ne najdejo nadomestila. Je pač res križ, če se vsakdo boji biti urednik mariborske »Straže«.

Nič niso vedeli! V par člankih in noticah zadnjih tednov smo poka-zali javnosti, kako proketo malo store naši »narodni« gg. klerikalni poslanci za rešitev slovenskega ma-riborskega šolskega vprašanja. Gos-pode je stvar očitno obrnila in sedaj se na vse mogoče načine zvi-lajo in izgovarjajo. Tako trdi zadnja »Straža«, da je dr. Verstovšek že »pred meseci« izposloval pri c. kr. okrajnem glavarstvu, da je bilo žu-panu v Studencih, dr. Juriču pod ka-znijo ukazano, določiti stavbno ko-misijo za tamošnje C. M. šolo. Stvar je skoro smešna! Ja, zakaj pa potem dr. Zurič ne izvrši zaukazanega? Čemu pa še danes županuje, če se mu je že pred meseci zagrozilo? Saj veste, kaj vam je storiti in čemu tega ne storite? In dr. Korošec da toza-devno ni imel nikakih informacij?! Pojdite nol! In če jih — recimo — ne bi bil dobil direktnim putem, mar ni njegova dolžnost, da si jih, če treba tudi sam dobi? Ker pa vemo, da hoče biti vedno o vsakem — tudi o dr. Verstovškovem — ev. koraku še predno je storjen, informiran, je tudi ta-le izgovor docela jalov. In koncem konca grožnja, da bi še mor-da znalo biti komu »žal«! Kako se pa to vjema z narodno zavednostjo? Pokažite raje s tem, da dosežete kar je prepotrebno, neupravičenost očit-kov in videli boste, da vam nikdo ne bo hotel kratiti niti najmanjše zaslu-ga. Deležni boste iste javne pohvale in istega javnega priznanja, kot vsi drugi. Ne izgovori, ne laganje, da se vas išče, kadar je že vse zavoženo, ne izgovore — rabimo dela, požrtvo-valnosti, in če hočete — samozata-jevanja.

Maribor. (»Pipčeva« maškarada.) Pustni torek v veliki dvorani Narod. doma prirejena maškarada kluba »Pipce« je uspela nad vse pričako-vanje dobro. Prihiteli je malone vse, kar je plesalnih Slovencev. Mala in velika dvorana sta bili do zadnje-ga kotička zasedeni in marsikakšen parček se je jezil, da mu nedostaja dovoljno prostora za ples. Lepe ma-ske, kojih je bilo izredno veliko šte-vilo, so dale vsej prireditvi še prav posebno, krasno pestrost, ki je iz-zvala vsestransko priznanje. Da je bil halo tim večji, so priredili razni udeleženci par dobrih skupin, tako pipčarji sami gonilci z medvedom in prav čudno godbo ter naši študenti »lov na Bauernschrecke«. Razpelo-ženje je bilo vstrajno čim najživah-nejše in veselo in marsikateri se je zibal potem s težko barko ali pa ne-beškosladko ginjen šele proti jutru domu. Upamo, da je bil tudi uspeh blagajne vsestransko zadovoljiv.

Goriško.

Dutovlje. Odkar je tu železnica in imamo tudi postajo je naša vas veliko spremenila svoje lice; zgra-dilo se je mnogo lepih vil, in tudi kmetje so si prenovili svoja poslo-pja, kajti zaslužili in promet se čim dalje množi, vsako leto osobito v po-letju prihaja sem veliko tujcev, kajti dobro urejene gostilne in dobra po-strežba jih vabi k nam. Tu imamo več c. kr. uradov, postajo, c. kr. žan-darmerijo, c. kr. finančni urad in c. kr. poštni urad. Z veseljem moram sporočiti, da vsi ti uradniki ne le, da dobro izvršujejo svojo službeno dolžnost ampak so tudi v svoji službi postrežljivi in prijazni, zakar jim gre vsa čast. Zadnji čas smo dobili tu v vasi razsvetljavo, ki jo je uvedlo na-še županstvo. Kakih medsebojnih preprirov tukaj ni, saj je želja vseh krogov, da bi se čim dalje bolj na-predovalo. Več njih je tudi zato, da bi se iz gostiln odpravilo nepotreb-no igranje, kajti v gostilno gre človek, da kaj novega zve in se eden z dru-gim kaj pomeni. — Minulo trgatve se je tu pridelalo veliko dobrega te-rana in so ga tudi tržaški kupci mno-go kupili. Tudi belo vino se je tu prodajalo. Svoječasno je bilo v tem listu pisano, da se zgradi pri Krepljah na železnici čakalnica. O tem vemo, da se stvar nahaja pri c. kr. želez-niškem ministrstvu, za to čakalnico se pogaja veliko vipavskih in kraških županstev, veliko korporacij, lovske družbe in druge vplivne osebe. C. kr. železniško ministrstvo bo najbrže ugodilo zahtevi, ker je bil 19. febr. na licu mesta, kjer se gre za po-stajališče, državni inženir, ter je tam mermalj progo. Ali se stvar zgodi kma-lu, ali v teku več let, se še ne more sklepati. Želimo pa, da bi se zgodilo to kaj kmalu.

Goriški deželni zbor je predve-rajšnjo sejo preložil v zadnjem hipu. O tem smo bili obveščeni prepozno, da bi mogli čitateljem sporočiti še o pravem času. — O prihodnji seji prinese »Dan« seveda celotno poročilo, in v slučaju potrebe tudi najvažnejše interpelacije.

Včerajšnji članek o novostrujar-skih zgazah na Goriškem je bil pov-sod veselo sprejet. O gonji novoča-jarjev na Goriškem nam je obljub-ljeno še več dopisov, ki bodo poka-zali vso klerikalno lumparijo izza zadnjih časov. Seveda, goriškimi no-vostrujarjem se godi v sedanjem de-želnem zboru proketo težko, toda goriški volilci bodo drugič poskrbeli, da jim ne bo treba zanaprej niti to-liko težav; pustili jih bodo čepeti v domačem kurniku.

Legar v Mirnu in Renčah. Radi suše je v vodnjakih v goriški okoli-ci sploh prav malo vode in že se po-javljajo posledice. V Mirnu in Ren-čah imamo toliko slučajev legarja, da se mora že to imenovati epide-mija. Okrajnemu glavarstvu je to znano a dosedaj ni storilo potrebne-ga. Ko se je pojavil v Mirnu prvi slu-čaj je zdravnik dr. Greffe izjavil, da se gre za pljučno bolezen, ter ni ni-česar odredil. Pa tudi sedaj, ko je že mnogo slučajev, še vedno okrajno glavarstvo ni ničesar odredilo. Gos-pod zdravnik okrajnega glavarstva je bil na licu mesta, a ni storil ni-česar. Vsed tega se seveda bolezen širi. Ljudstvo ne ve, da pride bolezen od slabe vode; oblaščije pa spe! **Pozivljamo okrajno glavarstvo v Go-rici, da se zgane!**

Dramatični odsek »Sokola« v Gorici priredi v nedeljo dne 1. mar-ca igrjo »Bratje sv. Bernarda«. Ko se je imela že napovedana predstava vršiti, se jo je moralo spraviiti z dnevnega reda. Slovensko občinstvo opozarjamo na to predstavo.

Obč. zbor Muzejskega društva za Goriško se vrši 12. marca ob 8. uri zvečer pri »Zlatem jellenu«.

Dnevni pregled.

Kdor je more, pripoveduje o dobrih odnosih med Avstrijo in Italijo; posebno z Albanijo sta baje obe državi zadeli terno, ker s tem je rešeno vprašanje jadranske obali na način, ki zadovoljuje obe državi. Ko bi se manj pripovedovalo! Zdi se, da se za tem zagotavljanje krije ljubosumnost in zadrega. Takšna za-gotovila lahko imponirajo onim, ki nimajo pojma o albanskih zadevah. Po Albaniji jih boste sodili: odnošaje obeh držav. In v Albaniji se bide da-nes med obema državama prav tih, toda neprestan boj za vpliv. Boj pa najbrže ne bo vedno ostal tih; tem-več bo enkrat pošteno zagrmelo.

Dobri učenci. Dunajski, pred-vsem krščanski socialci, so že vedeli, zakaj so se tako dvigali potegovali za Albance. Najbrže so slutili, da bodo Albanci dobri učenci Dunajčanov. In res se niso motili. Albanci so že začeli Dunajčane posnemati v — za-piranju šol. V Valoni so Albanci za-priji grško šolo. Vsed tega je nastal med Grki velik nemir. Razmere v Albaniji ne bodo še kmalu takšne, da bi bil človek tam svojega življenja varen. Princ Wiedu ne bo postlano.

Poraz konservativne politike na Rumunskem. Na Rumunskem so kon-čane volitve v parlament. Volitve so prinesle liberalcem zmago in pome-nilo polni poraz za konservativce. Posledica volitev se pokaže pred vsem v tem, da se sedaj izvedejo agrarne reforme in da rumunski kmet od sedaj preneha biti suženj fevdalnih gospodov.

Rumunija se pritožuje čez slabe to-pove Kruppove tovarne. Buka-reška »Minerva« prinaša članek, v katerem zelo ostro nastopa proti Kruppovi tovarni za topove. Krup-pova tovarna je napravila Rumuniji zelo slabe topove. Vsed tega za-hteva volno ministrstvo, da naj bi oficirji, ki se pri tovarni mude v svrhu sprejetja topov, bolj pazili in da se naj nikar ne dajo premotiti z uljudnostjo Kruppove urave.

Duhovnik proti Mohorjevi družbi. Duhovnik dr. Leopold Lenard priob-čuje v »Edinosti« sledeče pismo:

Čudna so pota previdnosti Mo-horjeve družbe. Mohorjeva družba me je obvestila z dopisom z dne 22. t. m. št. 28, da je njen odbor od-klonil neki moj spis (zgodovinska povest, ki opisuje boje Madžarjev in Slovanov z Nemci začetkom X. stoletja), ter utemeljuje odklo-nitev sledeče: »Reklo se je (v seji), da je v spisu preveč mržnje zoper Nemce, škof se še vedno opisuje preodurno.« (Dotičnega škofa sem dvakrat predelal, da bi bil manj oduren.)

Odbor Mohorjeve družbe bi potemtakem seveda tudi odklonil Sienkiewiczve »Križarje«, ker je v njih preveč mržnje zoper Nemce, dasiravno so se v stoinstotisoč raz-vojih v nemškem prevodu razšir-jali med Nemci. Odklonil bi seveda tudi Dantejevo »Divina commedia«, ker se notri nahaja izraz »te-deschi lurchi« (nemški požeruhi), dasiravno je bil Dante prvobornik politične ideje, da mora Italija priti pod vladno nemških cesarjev. Od-klonil bi seveda tudi vsa pisma rimskih papežev one dobe, ko se

vrši dotična povest, v katerih se opisujejo nemški škofje še bolj odurno, nego pa v moji povesti. Res, čudna so pota previdnosti Mohorjeve družbe!

Iz tega pisma je razvidno, da Družba sv. Mohorja zelo zato skrbi, da se ne reče nobena beseda o Nem-cih in o njihovih škofih. In to naj bo slovenska družba?! Daleč je zašla!

Politični proces v Marmaros-Siget. Skandalnemu procesu, ki se vrši proti ubogim ruskim kmetom, ogrskim državljanom, bo kmalu po-stavljena krona. V pondeljek bo izre-čena nad nedolžnimi žrtvami raz-sodba. Seveda bo razsodba Tiszovih hlapcev takšna, kakršno bo hotel imeti Tisza, ne kakršno zahteva pra-vica.

Nemci v Slavoniji se zelo mno-žijo, kupujejo zemljišča in njihove kolonije so že prav obsežne. Hrvati in Srbi se zavedajo nevarnosti, ki jim preti od teh Nemcev in se bra-nijo kakor vedo in znajo: Srbi z — večjim, Hrvati z manjšim uspehom. Srbi so dobri gospodarji in ne dajo zemlje iz rok za nobeno ceno, kato-liški Hrvati so pa bolj lahkomišelní in zapravljivi in izgubljajo polagoma zemljo, ki jo včasih kupi pridni Srb, v največ slučajih pa nemški kolonist. V šolskem oziru gleda vlada Nem-cem še precej na prste. Šolskih knji-g ne smejo imeti v svojih šolah takih, kakršne bi oni hoteli imeti, temveč samo nemške prevode hrvatskih šol-skih knji-g. To Nemce zelo peče in celo »Kölnische Zeitung« protestira proti temu. Seveda Nemci bi naj-brže hoteli imeti tudi v svojih šolah v Slavoniji knji-g, v katerih bi se Slovane sramotilo in graški »Suffen-blatt« je ves nesrečen, da slavonskim Švabom to ni dovoljeno, pa kliče ognjen žveplo na »krivično« hrvatsko vlado, na to pa noče pomisliti, da se še večja krivica godi Slovincem v Avstriji, kjer nismo tuji, kolonisti, temveč domačini in vendar se pove-ličuje v šolskih knji-gah, namenjenih slovenski mladini, nemška zgodovina in sploh vse, kar je nemško, med tem ko zastojni iščeš v teh knji-gah slo-venskega narodnega duha.

Čemu služijo nemške šole na slovenskem ozemlju? Germanizaciji, seveda, česar pa Nemci nočejo pri-znati, temveč trdijo, da so to njihove »narodno obrambne« institucije. Pa so se vendar enkrat izdali! Graški »Suffenblatt« namreč milo zdihuje, da hrvatske šolske oblasti strogo pazi-jo na to, da v nemške šole v Slavoniji ne zahajajo otroci nemške narod-nosti. Kaj pa naj n. pr. hrvatski otroci delajo v nemški šoli? Germa-nizirali naj bi se, si misli Švab, samo povedati noče tega odkrito, temveč pravi farizejsko, da bi si otroci z zna-njem nemškega jezika lahko ustvarili »bolsko eksistenco«, kakor bi bila nemščina no celem svetu edinozveč-čavni jezik! Naj bi šli uredniki »Suffenblata« malo v Vinkovce in proučili razmere na tamošnji gimna-ziji! V prvi razred pride vsako leto vse polno sinov nemških kolonistov, ki so zahajali v nemško ljudsko šolo, kjer se srbo-hrvaščine niso naučili in ravno zato jih pride v osmi razred — prav malo! Seveda »Suffenblatt« bo hitro našel izgovor: naj se usta-novi za 90.000 švabskih kolonistov v Slavoniji par nemških gimnazij in univerza v Rumi in v celi Slavoniji naj se uvede v vse urade nemščina kot edini in izključni uradni jezik in vprašanje bo rešeno — »pravično«; sinovi švabskih kolonistov bodo la-hko študirali in postajali uradniki, Hrvatom se bo pa potem lahko do-kazalo, da jim je znanje nemščine neobhodno potrebno, ker brez tega se ne bodo mogli razumeti — z uradniki... O švabska domišlja-vost je brezmeja in nič se ne bi ču-dilo, ako bi v »Suffenblatu« res čitali enkrat tako zahtevo. Ampak tako la-hko pa to veseno še ne bo šlo, ker na Hrvatskem imajo sicer madžarone in razne druge protinarodne ele-men-te, ampak — takih ljudi, kot so naši klerikalci, vseno nimajo.

Slab izgovor. Na našo trditve, da se klerikalci bojuje splošne in ena-ke volilne pravice za deželni zbor, posebno pa proporca, odgovarja »Slovenec«, da se voli v državni zbor na podlagi splošne in enake volilne pravice in vendar imajo na-prednjaki na Kranjskem samo ene-ga poslanca. Ampak častivredni Slo-venec je pozabil povedati, da pri vo-litvah za državni zbor ni proporca in da bi bili naprednjaki v državnem zboru ob proporcem sistemu malo številnejši zastopani kot so. In tega menda niti »Slovenec« ne bo tajil, da bi izgledal krajski deželni zbor pri splošni in enaki volilni pravici s proporcem sistemom malo drugače kot izgleda sedaj. Sicer pa: naj klerikalci pokažejo v delanju, da niso nasprotniki splošne in enake volilne pravice s proporcem sistemom, naj ne zasmehujejo onih, ki stavljajo to zahtevo in naj ne označujejo te za-hteve s pravilico! Na vlado naj se nikar ne izgovarjajo, ker na njo se niso ozirali niti takrat, ko so v de-

želnem zboru razgrajali (bili so, se-veda v opoziciji in v manjšini) kot plijani šnopsarji. Da se malo ozirajo na vlado, se je videlo tudi v zadevi Lavrenčičevega in Mazelletovega mandata: vlada je rekla odločno ne, oni so pa ravno tako odločno rekli da in se niso čisto nič ozirali na vla-dino stališče. Dokler pa klerikalci označujejo zahtevo po splošni in enaki volilni pravici za pravilico, jih moramo smatrati za nasprotnike splošne in enake volilne pravice, za nasprotnike ljudskih pravic.

Preteklost očitalo klerikalci na-prednjakom, češ, sedaj se poteguje-te za splošno in enako volilno pravi-co, svoječasno ste pa nastopali proti njej! Ta je pa lepa! Naprednjaki s tem vendar pokazujejo, da so se po-boljšali in to je vendar lepo, medtem ko so se klerikalci postlabšali, ker so sedaj nasprotni splošni in enaki volilni pravici, za katero so se nek-daj vojskovali in to je grdo. Vedno je lepše, ako se človek spremeni v duhu razmer in razvoja in postane n. pr. iz konservativca demokrat, kakor pa ako se spremeni tako, da postane iz demokrata konservati-vec. Klerikalci bi v vsakem slučaju boljše storili, ako ne bi posegali v preteklost!

Iz mnogih krajev dobivamo vprašanja, kdaj misli visoki deželni odbor izplačati dovoljene podpore gasilnim društvom za leto 1913 — katera so vključena ne pri »liberalni« ampak pri »klerikalni« Zvezi.

Iz Blatne Brezovice pri Vrhniki smo dobili obširen dopis, da ima neki klerikalni jeziček, posebno ve-seleje stikati po deklislih »rečeh« in če mu ni kakšna »reč« po misli, za-čne udrihati po dekletih, da ni ne kraja ne konca. Če ga pa love, da bi mu dali gnusno trobiljo v precep, se pa izvije s tožbo in lažjo in zvitostjo, ker nima toliko močastosti, da bi pri tem obstal, kar je gobezdal. Sicer pa so vsi njegovi sovaščani mnenja, da je pri njem več babjega kot pa moškega. Pravijo, da je brčkone njegova »reč« odpovedala, in zato drugih reči išče.

Iz vrhniske okolice nam poro-čajo, da ondi mrgoli senenih mož — prekupčevalcev, ki kupujejo, ka-kor sami povejo za »Gospodarsko zvezo«, seno naj bo od liberalca ali od škrate samega, samo da je seno, pa da ga da poceni. Nam bi ne bilo za to nič mar, ako bi ne imeli klerikalci polna usta laži, češ: vse le za kmeta. Kmet je toliko nespame-ten, da zdal krmo prodaja, ker jo ima, spomladi bo pa slamo pilil za živino iz strehe. — Seno bo šlo bog-ve kam — ludu na prodaj, kakor le to praktičnega vrhniska senena za-druga, dokler se ji ni zadržalo. — Slutimo pa, da ti prekupci tudi zase delajo dobiček, ki ga jim kloni Gos-kodarska zveza, ker so ti namreč klerikalni vriskači nalhuše vrste in najusilnejši agitatorji; če ima pri centu groš, ima na dan že precej, če ga kupi vsaj kakih 200 centov.

Koni ga udaril s kopitom in ga težko poškodoval. Te dni je pokla-dala konju krmo devetletna sirota Marija Ančeli iz Dobruni. Pri tem jo je konj udaril s kopitom po glavi in jo je težko poškodoval.

Tat na podstrešju. V nedeljo, dne 15. t. m. je šel posestnik Janez Podobnik iz Stare Oslice z domači-mi v cerkev, dočim je njegova žena doma pripravljala kosilo. Okrog de-sete ure jutrat je prišla iz hleva v hišo in je nenadoma zaslišala na po-dstrešju sumljiv šum. Šla je gori in je na svoje veliko začudenje zapazila nekega neznanega moža, ki je brsk-al po škrynji, kjer je imela obleko. Na vprašanje, kaj tam išče, je za-gnal neznanec proti nji poleno, ki ga je imel najbrže pripravljenega za slučaj obrambe. Podobnikova je na-to zbežala k sosedu. Toda niti ta se ni upal iti v hišo, kjer je gospodaril tat. Ko je prišel Janez Podobnik iz cerkve, je tat že davno pobegnil in izginil. Neznane je vlomil v škrynjo deloma s ponarelenim ključem, delo-ma s pomočjo sekire in jo je vso pre-iskal. Odsel je petdeset kron v gos-tovini, dvoje žepnih ur, kakor tudi večji kos slanine in nekaj kruha.

Nevaren sin. Pretekli pondeljek jutraj je čevljar Franc Benedek iz Škofje Loke s hudobije razrezal en čevljev svojega očeta. Radi tega se je vnel prepir med očetom in si-nom. Med kregom je izvlekel France Benedek iz žepa nož in sunil z njim večkrat svojega očeta v hrbet in mu je prizadel tri prav nevarne rane. Orožništvo je Franceta Benedeka aretiralo in ga izročilo okrajnemu sodišču.

Demon alkohol. Te dni se je obesil na Kavanu pri Kamniku neki 26letni žganjar iz Sel.

Zgania se je napil, prodal je svo-jo hišo in si je prezel žile na roki neki Žagar iz vasi Godiš pri Kam-niku. Nahala se v deželni bolnici v Ljubliani.

Vlom. Dne 25. t. m. so neznani storilci vlomili v hišo posestnika Janeza Komarčarja iz Spodnjih Vrhov

in so odnesli srebrno žepno uro, vredno 16 K, srebrno verižico, dvoje uhanov, en zlat poročni prstan in en par čevljev. O vlomilcih ni ne duha ne sluha.

Vlom in tatvina. V odsotnosti domačih ljudi so te dni v lomili neznan tatovi v hišo posestnika Mihaela Drobnica iz Mostiča in so odnesli več moške in ženske obleke, en dežnik in nekaj festvin. Kakor se sodi, so izvršili vlom cigani, ki so se v zadnjem času klatili po tamošnji okolici.

V desno nogo se je vsekal. Sin France Cemažar iz Blatnega dola na domačem tla drva. Po nesreči mu je izpodletela sekira in Cemažar se je vsekal v desno nogo ravno pod kolonom.

Po stopnicah je padel in se znatno poškodoval. 34letni posestnik Anton Matjažič iz Brezovega Vrha. V temi je nenadoma stopil na rob stopnic in se je po njih prevrnil.

Svojega brata je pretepel. Te dni je popival v neki gostilni v Trstih 19letni posestnikov sin Ignacij Vrhovnik. Proti večeru, ko je bil Vrhovnik že precej vinjen, je stopil v gostilno njegov dve letni mlajši brat France, ki je Ignacija opomnil, naj gre domov. Nastal je prepir med obema bratoma. Vinjeni Ignacij je zgrabil med prepriro podnožnico in je začel tepsti svojega brata po hrbtu, dokler se Francetu Vrhovniku ni posrečilo ubežati. Mlajši Vrhovnik je dobil več znatnih poškodb na živu.

Klubu slovenskih tehnikov v Pragi so poslali sledeči g. podpore: Kornej Gorup vitez Slavinski, veletržec v Trstu 20 K, Fran Matejčič, 40 let, šolski nadzornik v Trstu 10 K, Fran Vdva, tovarnar v Pragi 25 K, Jože Javornik, veletržec v Žalni 15 K, Dr. Otakar Rybář, odvetnik v Trstu 5 K. Vsem dobrotnikom se zahvaljuje odbor.

Razne zanimivosti.

*** Krvav konec pusta.** Kakor se iz Dunaja poroča, je nastal dne 24. t. m. ponoči pri neki pustni veselici v Mannswörthu ob Donavi prepri med domačimi fanti. Prepri se je končal s pretepom, kjer je igral glavno vlogo nož. Pretep je bil tako grozen, da so nekoga fanta ubili, tri pa smrtno nevarno poškodovali. Okrog dvajset oseb je bilo lahko ranjenih.

*** Grozen dogodek v kinematografičnem gledališču.** Dne 24. t. m. okrog osme ure zvečer je užgal v kinematografičnem gledališču Marcucci v Salernu med predstavo neki majhen film, ne da bi bila pretla občinstvu kaka nevarnost. Ko pa so gledalci zapazili dim, so v velikem strahu drli proti izhodu, ki pa je bil kmalu zaprt, ker je več oseb padlo na tla. Pomoč je sicer prišla, tako da so rešili več gledalcev, vendar se je več izmed njih že zadušilo. Pet ljudi, med njimi dva vojaka, je zadela mrtvoud.

*** Na svojo ljubico je streljal in jo smrtno nevarno poškodoval.** 17letni pomožni delavec Krejčič iz Dunaja je dne 25. t. m. ponoči izprožil več strelav na svojo sedemnajstletno ljubico, delavko Kochovo, ter jo je smrtno nevarno ranil. Dekle ima v životu pet strelav. Napadalec, ki ga je policija že aretirala, je izpovedal, da je menil Kochovo usmrtiti, ker ga ni marala. Krejčiča so izročili sodišču.

*** Pretep s sabljami v kavarni.** Kakor se iz Debrečina poroča, je nastal dne 25. t. m. ponoči v neki takajšnji kavarni prepri med inženirjem Fallejem, honvedskim častnikom Dömetterjem in nadporočnikom Radiesem prepri, med katerim je nadporočnik smrtno nevarno poškodoval imenovanega inženirja. Udaril ga je namreč večkrat s sabljo.

*** Svojo ljubico je ubil s sekiro.** Delavec Jožef Schwarzer, ki je prišel z Dunaja v Hamburg, je dne 25. t. m. usmrtil s sekiro svojo ljubico. Umorjenke, ki je najbrže Avstrijka, niso mogli doslej spoznati. Schwarzer je pobegnil.

*** Smrten povratek z veselice.** Pri vasi Ilovica je našla dne 24. t. m. neka mlada kmečka deklica Mateja Valč po imenu smrt v nekem tamošnjem močvirju. Valčeva se je vračala z neko drugo deklico s plesne zabave v domačo vas. V temi sta zablodili obe deklici v močvirje. Valčeva se je zadušila, dočim se je njeja spremljevalka še pravočasno rešila.

*** Svojega tovariša ustrelil.** Dne 22. t. m. ponoči, kmalu po polnoči je zaslišal stražni poveljnik Neke vojaške skladiščne straže v Novem Gandecu, kjer sta bila uslužbena dva infanterista 20. pešpolka, nenadoma oster strel. Ko je prišel stražništer k straži, je našel pešca Gubato smrtno nevarno ranjenega, kmalu nato je vojak izdihnil. Druška straža, pešec Filak je izpovedal, da je zapazil nekega moža, ki se je sumljivo bližal

skladišču. Ker se ni mož na njegove klice nič zmenil, je ustrelil. Strel pa je po nesreči zadel njegovega tovariša. Ta izpoved pa je bila zelo sumljiva, vsled česar so Filaka tudi aretirali. Dognalo se je, da sta živela oba vojak doslej v največjem prijateljstvu. Filak pa je imel z ženo svojega prijatelja, ki se je pred kratkim vrnila iz Amerike, ljubavno razmerje. Filak se je najbrže hotel otesti neljubega moža in ga je ustrelil.

*** Nesrečna ljubezen princa.** Knežja rodbina Pignatelli je dobila te dni iz Barcelone pismo da se je eden izmed princev na javni cesti ustrelil radi nesrečne ljubezni.

*** Pobegli kaznjenci.** Iz kaznilnice v Kopru sta ušla prefekto soboto dva nevarna zločinci: Ivan Rigotti, ki je bil obsojen v Trstu radi poskušene tatvine na pet let težke ječe in Anton Bursič, ki je bil obsojen pri okrožnem sodišču v Rovinju radi umora na osemnaest let težke ječe. Doslej ju še niso dobili.

*** K umoru v San Remu.** V aferi znanega Alberta Wolffa, ki je bil aretiran radi roparskega umora lipškega trgovca Gigalla je nastal sedaj senzacionalen preobrat, akor je znano, se je vrgla Wolffova ki je živela v Stuttgartu, vsled žalosti nad zločinom svojega sina, s četrtega nadstropja na cesto in je bila na mestu mrtva. Sedaj poročajo, da se je Wolff, ki ga pa niso obvestili o žalostni smrti njegove matere, v noči po samomoru prebudil in da je začel kričati: »Moja mati je mrtva!« Kakor se zdi, je Wolff zblaznel. Preteklo soboto sta ga preiskala dva zdravnika, na kar so ga prepeljali v blazilnico v Montelupo. Wolffovo ženo so izpustili in prekinili z njo sodno postopanje.

*** Železniška nesreča.** Ko je prišel brzovlak proge Pariz—Milan iz predora Lotschberg, je zadivjal tak vihar, da je prevrnil dva vozova. K sreči je brzovlak vozil mirno in je bila tako preprečena velikanska nesreča. Nekaj potnik, Beck po imenu, je bil na mestu mrtve, tri druge osebe pa so bile teže ranjene. Skoda, ki jo je povzročil vihar je zelo občutna.

*** Samomor vsled nervoznosti in pomanjkanja spanja.** Pretekli ponedeljek se je ustrelila na Dunaju soproga vseučiliškega docenta dr. Pavla Cohna. Gospa Ivana Cohnova je bila zelo znana v tamošnjih družabnih krogih. Samomor je izvršila medtem ko se je mudil njen mož na Semerniku. Bila je nečakinja večkratnega milijonarja Sala Cohna. Kot vzrok samomora se navaja gospelna nervoznost in pomanjkanje spanja.

*** Mati umorila svojega sina.** Ne navaden slučaj se poroča iz Curiha. Dne 25. t. m. zjutraj okrog 6. ure je napadla na cesti 22letnega italijanskega delavca Rusticanteja, ko je šel na delo, njegova mati in ga je zabodla z bodalom. Rusticante je bil na mestu mrtve. Delavec se je vrnil iz vojne v Tripolisu in ni hotel podpirati svoje matere. To je ženo tako zjezilo, da je svojega sina umorila. Policija jo je aretirala in izročila sodišču.

*** Volkovi raztrgali tri dečke.** V okolici Muroma (v Vladimirovski guberniji) so te dni raztrgali volkovi tri dečke. Kakor poročajo gozdni čuvaji, se je našla v zadnjih dveh mesecih v tamošnji pokrajini cela množica ogoladarjih človeških kosti. Gozdarji sodijo, da je padlo v tem času volkovom v žrtev nič manj kot trideset ljudi.

*** S slonom se ne sme igrati.** V mestu Alosta v Belgiji je prišel te dni velik cirkus. Lastnik cirkusa je naročil, naj vodijo zaradi reklame več slonov po mestu. Slone so vodili pravilno Indijci. Občinstvo, posebno otroke je ta promenade slonov zelo veselila; vsak dan so jim dajali razne stvari, in so se jim dobrikali. Neki deček je ponudil slonu prižgano smodko, za kar pa je pošteno izkupil. Slon se je z gorečo smodko opekel, prijel je dečka z rilcem in ga je zagnal kakih osem metrov daleč. Deček je zadobil znatne notranje poškodbe. Prepeljali so ga nezvestega v bolnišnico.

*** Izidorova Duncanova vzgojiteljica.** Velika umetniška plesa Izidora Duncanova, ki je približno pred enim letom izgubila svoja dva otroka, je odprla blizu Pariza v neudonski pokrajini šolo, v katero hoče sprejeti petdeset dečkov in petdeset deklic in to samo zaradi tega, ker jih hoče naučiti plesa. Torej samo radi ljubezni do plesne umetnosti. Otroci morajo biti stari kakih osem let in umetniška hoče pridržati v svoji šoli do enaindvajsetega leta. Po tej dobroti morajo postati člani »Društva za oživljenje antičnega zbora v drami.« Program Izidore Duncanove je obsežen in globok ter prica o njeni veliki ljubezni do plesne umetnosti. Njena šola pa ne bo samo šola za ples, ampak mladino bodo učili tam izborni učitelji vse učne predmete ostalih šol. Za svojo veliko žalost matere je našla Izidoro Duncanova čudovito zdravilno sredstvo: delo in skrb za tuje otroke.

*** Zmešale so mu.** V davčni urad v Herfordu je prišel te dni kmetič, ki je prinesel s seboj pojasnila o svoji imovini. Ko ga je uradnik vprašal, če ima kaj denarja v gotovini, je imenoval kmetič znesek 10.000 mark. Kot dokaz je predložil hranilnično knjižico. Uradnik je pogledal in pravi: »Ja, prijatelj, vi ste se pa najbrže zmotili. Vaši prihranki znašajo 40 tisoč mark, kakor je razvidno iz te hranilnične knjižice.« Kmetič se je popraskal za ušesi in je odvrnil dobrodušno: »Saprament, te buzeronske ženske so mi dale napačno knjižico.«

*** To je bila le njegova gospa.** Prijazen dogodek se je pripetil ondan na Brunšviku. Pri oddaljenem krilu vojvodskega gradu stoji na straži vojak. Ljudje ne prihajajo v to zakotje in straži je vedno dolgčas. Ničesar, pa prav ničesar ni tu, kar bi le malo mikalo ali prineslo spremembo v to monotonno življenje. Tu — slednjič vendar le nekdo prihaja. Ljubezni vredna, mlada nežna oseba. »Kaj če bi jo vprašal po vremenu?« pomisli vojak. »Taka sicer ni, da bi lahko pričakoval od nje odgovora, toda vseeno. Morda bo celo groba. Ampak tudi grobost iz tako razkošnih ust je boljša od neprestanega molka.« — »Pst,« zakliče straža. Mlada oseba gre naprej. »Psst,« zakliče v drugič in kima besno z glavo. Nežna oseba pa se prav nič ne zmeni in gre mirno naprej proti gradu. »Psst,« zakliče straža tretjič in miga z glavo in s puško. Toda mlada gospa je izginila v grad. Vojak se hudeje. Toda že čez dvajset minut je dobil pojasnilo. Pred njim stoji vojvoda Ernest Avgust, ki ga je opazoval skrit v grmovju. Vojak se je začel tresoč se po vsem životu, izpovedovati, toda takoj je dobil dobrodušno razrešitev: To pot naj vam bo odpušeno. To je bila sama moja gospa. Ako bi bila to kaka druga dama, potem — »Razume se, da je vzbudil ta dogodek v mestu veliko zanimanje in smeh.

Liubljana.

— **Učiteljske plače** Šolski odsek deželnega zbora je glasom »Slovenca« včeraj sprejel sledeče predloge: Stalno učiteljstvo se uvrsti, kakor predlaga deželni odbor, v tri razrede s prejemki 1400, 1700 in 2000 K. Provizorične osebe z zrelostnim spričevalom dobe adjutum 800 K. Provizorično učiteljstvo z zrelostnim spričevalom dobi adjutum 1200 kron. Kdor bo imel adjutum 800 K in je imel draginsko doklado, mu ista ostane. — Namesto šest petletnic se uvede deset triletnic, ki so pri neoženem učitelju a 160 K. Opravilne doklade za voditelje bodo znašale 200 do 400 kron. Koder ima učiteljstvo po zakonu pravico do stanovanja, se stanarino primerno zviša. Tako se predlagajo za Ljubljano za ožene nadučitelje a 850 K, za neožene nadučitelje in nadučiteljice a 700 K, za ožene učitelje po 700 K, za neožene a 500 K.

— **Škandal za deželni odbor** je, ograja pri zemljišču na vogalu Lattermanovega drevoreda in Bleiweisovi cesti, ki je last dežele. Ograja je popolnoma razpadla in leži križem po travniku. Ako že nam, deželni odbor ne ustreči, da popravijo ograjo, naj vsaj to stori radi tujcev, ki gotovo tam mimo hodijo. Ker je baje gospod inženir Otahal edini, na katerega se deželni odbor zanaša, se tudi mi na njegova obračamo s prošnjo, da nam poskrbi za dotični okraj primerno ograjo.

— **V oklicu dež. gost. zveze** je pomota. Shod se vrši namreč v nedeljo ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani mestnega doma, ne pa ob 4. uri popoldne, kakor je bilo pomotoma natpisano.

Sokol I. vabi svoje člane in članice k predavanju o »mednarodnih tiskmah«. Predava br. St. Vidmar v soboto 28. t. m. v prostorih Sokola I. (Trg Tabor št. 2, skozi dvorišče.) Začetek točno ob 8. uri zvečer. — Odbor Sokola I.

— **Sokol Moste pri Ljubljani** prosi brate, da se po možnosti v čim večjem številu udeležijo pogreba br. Avgusta Heuffel, bivšega odsekovega podstaroste, ki se vrši danes v petek, dne 27. t. m. ob pol 5. uri iz hiše žalosti v Vodmatu. Zbirališče točno ob ¼4. uro v telovadnici (pri Miškotu na Schu). — Na zdar!

— **Umrl je v sredo zvečer g. Avgust Heuffel,** pismonoša in posestnik. Pokojnik je bil zaveden naprednjak, dober družabnik, vnet pevec in odbrnik slov. pevskega društva »Ljubljanski Zvon«. Heuffelov pogreb bo danes popoldne ob polpetih iz Novega Vodmata, Zaloška cesta št. 153 k sv. Križu. Blagemu možu blag spomin!

— **Vročekrven zaljubljenec** nam javlja k včerajšnji notici »Po Turjaškem trgu«, da ni bil noben mimoideči pasant v resni nevarnosti. — Cel čas je opazil samo dva nesrečna Italijana, trdovratnega srca, ki sta ba

lincala s kamni pri razvalinah. Njegov nasprotnik je pač kadil fajfco, toda kljub temu ni bil detektiv, ker ni imel s saboj policijskega čuoka, temveč samo strahovitega mačka pepelnicega. Nato sta se pobotala in odšla pod pazduho — toda ne v bržon, temveč kroat! Dostavljamo samo še to, da so se stanovanjci na Turjaškem trgu zabavali in celo ploskali, tako, da je moral pevec več pesmi ponoviti!

— **Kos mesa je hotel odnesti** predvčerajšnjim ponoči neznan tat, ki se je priplazil skozi odprto okno v mesnico mesarja Cirmana na Marije Terezije cesti št. 11. Tu pa se je tatu pripetila nesreča. Zapazil ga je namreč neki mitniški paznik, ki je prepoznal potepuha.

— **Preprečena nesreča.** Pretekli terek so zažigali saje v dimnikih na Tržaški cesti št. 24. Iskre so prišle skozi dimnik v spalnico Hermana Hariša, vsled česar se je vnela postelna odelja. Domači so pogasili ogenj, ki je povzročil Harišu znatno škodo.

— **Električni voz bi bil kmalu** podrl petletnega Justina Franca, ki je hotel prekorati progo električne železnice v Florjanski ulici. K sreči je voznik o pravem času vstavil voz in tako preprečil večjo nesrečo. Justin je zadobil le lahko telesno poškodbo.

— **Umrl so v Ljubljani:** Franciška Doberlet, posestnica, 67 let. — Drago Fran Erbežnik, sin pasarskega pomočnika, 16 mesecev. — Alojz Balantič, dlinarica, 69 let. — Marija Menard, mestna uboga, 76 let. — Jakob Podlesnik, premogar, 42 let. — Anton Grmšek, tovarniški delavec, 45 let. — Elizabeta Kovač, zasebnica, 76 let. — Anton Gutnik, magistratni pristav, 61 let.

— **Valdemar Psilander** in Else Fröhlich igrata glavni vlogi v 3 dejanski drami »sin letnice«. Že imeni teh dveh umetnikov jamčilo nam, da je ta slika prvovrstna in da bode zadovoljila vsakogar. Jutri v soboto »moderni nomadi«, drama iz glumaškega življenja v 2 dejanjih, in »Koldvorski hotel«, prekrasna veseligrava v 2 dejanjih, ki je dosegla kjerkoli je bila uprizorjena največji uspeh smeha.

Trst.

Slovensko gledališče v Trstu. Od ponedeljka 23. t. m. nastala je izpremembra v vodstvu slovenskega gledališča v Trstu. Dosedanjemu artističnemu vodji g. Dragutinoviču, dalo je Dramatično društvo dopust, da je mogel odpotovati na Hrvaško v Osijek, kjer je prevzel mesto ravnatelja ošeskega hrvaškega narodnega gledališča. Dramatično društvo v Trstu poverilo je gledališko vodstvo g. Toplak, kateri si je kot član tega gledališča v svojem dveletnem umetniškem delovanju pridobil splošne in prisrčne simpatije našega občinstva. Upamo, da bo g. Toplak znal te simpatije, kot artistski vodja vzdržati in ohraniti.

Veliki ples »Zveze jugoslovanskih železničarjev«. V soboto, dne 28. t. m. se vrši v veliki dvorani »Narodnega doma« v Trstu Veliki ples Z. J. Z. Med plesom svira vojaška godba c. in kr. bosenskega pešpolka. Pričetek ob 9. uri zvečer. Vstopnina 1 K 20 vin. V prodajni 1 K. V prodajni se dobivajo vstopnice v društveni pisarni, ulica Sv. Frančiška št. 2 in pri posameznih zaupnikih. — Cisti dobilek je namenjen podpornemu skladu Z. J. Z. Odbor Z. J. Z. pričakuje, da se te prireditve ne samo slovenski železničarji, temveč tudi ostalo slovensko občinstvo udeležijo v čim največjem številu.

Ples trž. narodnega delavstva. ki se je vršil na pustni terek, je uspel v vsakem oziru sijajno. Nižji sloji so se ga udeležili v velikem številu. Med njimi se je tu pa tam opazilo, tudi kakega izmed delavstvu naklonjene inteligence. Plesalo se je izmed drugih plesov četvorko, »Besedo« in »Slovana«; poslednji je zlasti imenitno izpadel. Ples se je vršil pod izvrstnim vodstvom profesorja Umeke. Pohvalo zasluži tudi godba N. D. O. pod vodstvom učitelja Vanonsa; nadalje zaslužio pohvalo gospodične ki so bile pri prodaji srečk posebno marljive. Dvorana je bila okrašena z zelenjem. Zabava je trajala do 4. zjutraj. Tržaško slovensko delavstvo je s to prireditvijo iahko popolnoma zadovoljno.

»Edinost« je pričela zopet izhajati kot dnevnik. Izhajala bo v dosedanjih obliki, dokler se ne preseli v novo tiskarno, v ulico sv. Frančiška. **Shod šentjakobskega delavstva.** Podružnica Nar. del. organizacije za Sv. Jakob priredi v nedeljo, dne 1. marca ob 10. dopoldne javen shod v dvorani »Delavskega kons. društva« pri Sv. Jakobu.

Socialno demokratična olika. Nesramno je, če se človeku niti v javnem gostilniškem lokalu ne privoščijo miru. Še tako zakrknjen in du-

Slovenska brivnica Trst, ulica Belvedere šte. 57 Anton Novak.

ševno ozek pristaš katesesibodi stranke, ima vendar toliko samozavesti, da vsaj v javnih lokalih ne kaže svojih barabskih manir. Toda pred nekaterimi tržaškimi socialnimi demokrati, ki neprestano igrajo vlogo najnesramnejših barab in najneumnejših pustnih šem, pristaš njim nasprotno organizacije nikoli ni na varnem. Ko je strokovni tajnik N. D. O. g. Brandner stopil te dni v neko gostilno v ulici Carducci, ga je v tej gostilni se nahajajoča pijana socialno demokratična tolpa (osem po številu) začela prav nesramno napadati z voditeljem krimirjev in »ščavov« in dvigala proti njemu pesti. Padale so pri tem najnesramnejše psovke na naslov Slovencev. Zmerjali so v italijanskem jeziku, a poznalo se je na njih, da niso Italijani ampak sinovi slovenskih mater, kateri so v vstopom v tržaško socialno demokracijo postali najgnusnejše renegatske figure. Morali so biti peki, ker so čekali tudi o konsorciu pekovske obrti, torej Kermoljevi gojenci. Lepo ste jih izučili, gosp. Kermolj! Lahko se ponašate z njimi. Pa vendar ne bodete trdili, da bi bil Marx tako učil?

Prijet pustolovec. Te dni je izvolala policija pustolovca Franca Kragelja, starega 30 let in stanujočega v ulici Gelsi, 6. V zadnjem času je izvršil mnogo sleparij. Posrečil se mu je skoro vsak načrt, zakaj bil je pameten in sepril se za male zneske. Pod pretvezo, da naroči to ali ono blago, je hodil po raznih trgovinah in prodajalnicah, kjer si je dal podpisati pogodbo; nato pa je zahteval vedno par kron za kolke. Trgovci, ki so menili, da so napravili dobro kupčijo, so odšteli majhno vsoto, pustolovca pa ni bilo več blizu. Na policiji se je prijavilo kakih deset strank, ki so spoznale v Kraglju onega, ki jih je opeharil na podoben način. Koliko sleparij je izvršil, še ni mogoče vedeti.

Na pustni terek sta se pomikala po korzu samo dva pustna vozova in še ta sta bila le reklamna vozova dveh tvrdek. Čeprav je bilo po ulicah na tisoče ljudi, vendar se je opazilo, da so bili prejšnji pusti veliko živahnjeji. Prejšnja leta so bile razpisane za najlepše vozove nagrade, letos nič. Denarja ni.

Dva Goljata.

Umor iz maščevanja.

Andre Cuculič, delavec v reški luki je bil po vsej Reki dobro znan, kot najboljši močan človek. Cuculič se je svoje moči tudi zavedal, zato se je večkrat stregel in je bil vsled izgrediv večkrat kaznovan. Bil je tudi zelo predrzen in je rad izzival. Se ko je bil vojak, je priložil nekemu častniku zausnico. Postavo je imel kakor medved. Bil je strah in trepet reških delavcev, ki jih je metal večkrat iz gostiln na ulico. Cuculič se ni bal niti orožja — ne noža ne samokresa. Vedel je, da se ga ne upa nihče lotiti. Imel je šele 28 let. Njegovi znanci so morali mirno prenašati, ko se je bahal s svojo močjo. Policaji so se ga bali in so se ga lotili le, če jih je bilo več skupaj. Kot človek ogromne sile je v pristanu zaslužil mnogo denarja, zato je lahko mnogo pil. Za svoje telo se seveda rabil velike porcije in kadar se je najedel in napil je postal neznošen. Bil je nešteto krat kaznovan zaradi javnega nasilja. Pri raznih pretepih je sicer dobil razne rane in je bil večkrat v bolnici — toda to ga ni ukrotilo. S ponosom je kazal na razne zaceljene rane, ki so se mu poznale na telesu. Bile so rane od nožev in tudi od krogelj iz samokresov. Rekel je, da mu sploh nič ne škoduje. Bil je pravi Goljat, ki mu ni bilo para. Pred letom pa je vendar našel vsaj približno enakega nasprotnika. Seznanil se je v gostilni z nekim Basso. Ta Basso je bil zelo močan — rojen Rečan, 26 let star. Pred par meseci je stal pred poroto, ker je ustrelil svojega tovariša Milnoviča. Bil je oproščen. S tem Basso se je sešel Cuculič pred letom v neki gostilni na Reki. Basso se je bahal, da vsakega vrže in da podere v 10. min. vsakega, ki se gre z njim metati. Cuculič se je takoj spustil z Basso v boj in ga je tekom 10 min. večkrat položil na tla. — Od tega dne sta se Basso in Cuculič sovražila. Cuculič je pri vsaki priliki Basso očital, da ga je vrgel.

To je Basso zelo jezilo. Ni mogel pozabiti, da je bil premagan. Pred dvema dnevoma sta se slučajno zopet našli v kavarni Gambrianus. Cuculič se je zopet norčeval iz Basso. Basso mu je nekaj odgovoril na kar je Cuculič Basso zgrabil in ga vrgel na tla. Prijatelji so tu kmaj razdvojili. Cuculič je na to odšel

v gostilno »Steinfeld« — Basso pa je po drugi poti odšel za njim. Rekel je da se mora osvetiti. V gostilni so se res dobili. Cuculič je Basso zopet izvalil v dražil. Prijateljem pa se je posrečilo, da so nasprotnika pomirili. Basso je prosil Cuculiča, naj ga nikar ne draži več s tem, da ga je vrgel. Toda Cuculič je čez nekaj časa zopet začel štenkati. Basso je potegnil velik nož, in je sunil Cuculiča najprej v prsa potem v tilnik. Pri drugem sunku se je nož zlomil in Basso je pobegnil — šel se je naznanit na policijo. Cuculič se je no drugem sunku zgrudil — in so ga prepeljali v bolnico. Tam je umrl v velikih bolečinah. Njegovo ogromno telo se je borilo s smrtjo — zelo rad bi bil še živel. Po telesu je imel polno tetoviranih slik. Smrt reškega Goljata je vzbudila v mestu mnogo zanimanja.

Kako gredo principi po svoje krone.

Sedaj se mnogo piše, kako pojde princ Wied v Albanijo. Komedija je zelo zanimiva. — Kakor nalašč za predpust. Časopisi mnogo pišejo o tem in še več ugibljejo. Popolnoma gotovih podatkov ni in kdor bo hotel Wieda na njegovi poti videti, bo moral dobro paziti, da mu ne uide.

Podobno kakor Wied so tudi drugi nemški knezi šli na Balkan po svoje krone.

Rumuni, kakor je znano, imajo za vladarja kralja Karola, ki je iz rodu Hohenzollern - Sigmaringen. Po prekucijah, ki so nastale v deželi leta 1861., je znala Nemčija poskrbeti princu Karlu rumunski prestol. Leta 1866. so prišli zastopniki rumunskega naroda v Düsseldorf in so tam princu ponudili rumunsko krono. Ta jo je seveda sprejel. Vprašanje pa je bilo, kako bi prišel v Rumunijo, ker Avstrija z njim ni bila zadovoljna, skozi Turčijo ni mogel iti in skozi Rusijo tudi ne. Treba je bilo najti zvižajo. Napetje med Avstrijo in Prusijo je bilo takrat zelo napeto. Karl pa je bil pruski oficir. Vendar se je navsezadnje pot skozi Avstrijo zdelo — še najbolj verna. Princ Karl je šel torej v Švico in je vzel vozni list do Ode-se. Z veliko težavo je dobil potni list na ime »Karl Hettinger«. Tako je potoval princ Karl skozi Avstrijo. Na neki postaji je videl znane avstrijske oficirje, s katerimi je bil skupaj v vojni za Schleswig - Holstein leta 1864. pa se je previdno skril za neki časopis. Na Dunaju bi ga bili na kolodvoru skoraj spoznali, pa je srečno ušel. Ko se je pripeljal na obmejno postajo Bazijaš ob Donavi, je moral izstopiti in čakati dva dni, ker ni šel noben parnik. V neki umazani gostilni je prenočeval. Zvečer je slišal pogovor uradnikov v gostilni, ki so iz novega kneza brili norce, kakor jih n. pr. sedaj brijejo iz Wieda. Eden je rekel, da se mu bo godilo tako kakor Kuzi, drugi so rekli, da ga bodo Vlahi in Rumuni kmalu zapodili.

Čez dva dni je nadaljeval svojo pot. Na parniku je pisal pismo cesarju Francu Jožefu in se mu je opravičil, da je inkognito (skriva) prepotoval njegovo cesarstvo in da ne sprejema rumunske krone iz sovražnih ozirov do Avstrije, ampak da želi prijateljskih zvez.

Turn - Severin je zadnja avstrijska postaja ob Donavi. Princ je hotel hitro stopiti na rumunsko tla. Uradnik ga je zadržal, češ, da potuje vendar v Odeso. Princ mu je odgovoril, da hoče le za nekaj trenutkov izstopiti. Pomešal se je med odhajajoče in stopil na rumunsko tla.

Tu ga je takoj pozdravil Ivan Bratianu kot kneza rumunskega.

Kapitan je takoj spoznal svojo zmoto — toda prepozno. Knez je bil v svoji deželi Rumuni so ga v glavnem mestu slovesno sprejeli in kljub temu, da so preje pravili, da ga bodo Vlahi zapodili — vlada še danes.

Drugačno pot do krone je imel princ Aleksander Battenberg, ki je bil leta 1879. (dne 20. aprila) izvoljen za prvega bolgarskega kneza. Aleksander Battenberg je bil nečak carja Aleksandra Osvoboditelja, ki je leta 1876. napovedal Turčiji vojno, da osvobodi balkanske Slovane. Princ Aleksander se je boril v vojni za osvobodjenje in si s tem pridobil ime. Zato je postal bolgarski knez, izvoljen od sobranja. Toda ko je prišel v Bolgarijo (7. julija), so se začeli proti njemu demonstracije. Slišalo se je namreč, da hoče v ustavo vrniti paragraf, po katerem ima knez pravico ustavo izpremeniti; zato se ni klicalo »Živio knezu« — ampak ustavi. Sicer pa so se že tu pojavile avstrijske intrige. Avstrija je dobila po osvobodilni vojni Bosno in Hercegovino — Rusija pa za vso veliko vojno ni dobila drugega, kakor da je prišel Battenberg na bolgarski tron. Leta 1886. se je moral Aleksander tronu odpovedati — in prišel je na njegovo mesto sedanji Ferdinand Koburg. Ob njegovem prihodu se ni zgodilo nič posebnega. Neki pesnik ga je na meji pozdravil z lepo himno. Ta pesnik je bil Nikolov. Ker potrebujejo knezi, kralji itd. pesnike za svojo reklamo, je hotel Ferdinand tega pesnika odlikovati z nekim visokim redom. Toda reklo se mu je, da ima pesnik že ta red. Ko je knez vprašal, kdaj ga je dobil, se mu je odgovorilo, da ob priliki, ko je prejšnjega kneza Battenberga pozdravil z isto himno. Knez je rekel na to, da bi se moralo pesniku izraziti sožalje, zaradi — neplodnosti.

Kako je bilo s kralji na Orškem, je znano. Najprej so Nemci poslali Grkom bavarskega princa Otona. Ta pa je bil pozneje prisiljen — da je moral oditi. Za njim je prišel dne 30. oktobra leta 1863. nov kralj, 18-letni Jurij, ki je prestal burne čase in je bil lansko leto v Solunu umorjen.

Tako so šli nemški principi po svoje krone na Balkan. Enim se je posrečilo, da so se tam za stalno vsedli kot vladarji, — drugi so morali — oditi. Princ Wied hodi tudi čudno pot na Balkan. Povsod dela obiske in se priporoča za pomoč. On bo zavlada najbolj čivjemu balkanskemu narodu. Ali bo ostal — ali bo moral oditi — ali bo pal na poti do krone, to bo povedala bodočnost.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

GORIŠKI DEŽELNI ZBOR.
(Posebno telefonično poročilo našega poročevalca.)

Gorica, 26. februarja. Današnja seja je bila odprta ob tričetrt na pet.

Posamezna poročila so bila odkazana tozadevnim odsekom. Na to se je prišlo na dnevni red. Obravnavala se je prošnja ljudskošolskega učitelstva, naj bi bili njegovi službeni prejemki enaki službenim prejemkom 4 najnižjih razredov državnih uradnikov.

Pri tej točki je prišlo do burnih prizorov, katere je povzročil italijanski poslanec Petarin. Prvi del tozadevnega predloga je bil sprejet; pri drugem delu je pa Petarin povzročil

italijansko opozicijo in to samo vsled predsedkov proti Slovincem. Ko je prišlo do glasovanja, je predsednik napačno naznanil izid glasovanja. Predlog je bil sprejet, 14 glasov Slovincem proti 13 glasovom Italijanov in vendar je predsednik naznanil, da je predlog odklonjen.

Radi opravičila se je vnel tudi hud boj.

Učitelstvo si bo pač zapomnilo to italijansko ravnanje.

Nato se se obravnavala poročila kmetijskega odseka in 17 jih je bilo sprejetih; drugače odkazana posameznim odsekom. Istotako so bila odkazana odsekom poročila tehničnega odseka. Tehničnega odseka poročila so sprejeta.

Nujni predlog poslanca dr. Gregorina glede železniške zveze Stanjel - Divača je bil sprejet. Sprejet je bil tudi nujni predlog poslanca Kovača proti 1600stotnim šolskim dokladam v goriški okolici. Vlada se pozivila, da prispeva v sanacijo.

Ob 8. zvečer je bila seja zaključena in prihodnja seja bo v soboto ob 10. uri dopoldne.

PODALJŠANJE ENOLETNE PROSTOVOLJNE VOJAŠKE SLUŽBE.

Budimpešta, 26. februarja. »A. E.« poroča, da vojna uprava name-rava enoletno prostovoljno vojaško službo nadomestiti z dveletno na ta način, da bo enoletni prostovoljec po skušnji povzidan za podčastnika.

VELIKA NESREČA V TOVARNI.

Berlin, 26. februarja. V tovarni v Bumelsburgu je nastala grozovita eksplozija; požar je na to uničil celo poslopje in 10 ljudi je prišlo ob življenje.

GOSPOSKA ZBORNICA.

Dunaj, 26. februarja. Gosposka zbornica je sklicana za 5. marca popoldan.

SLAVNI AVIATIK PEGOUD OBDOLEŽEN TEŠKEGA ZLOČINA.

Milan, 26. februarja. Slavni aviatik Pegoud je obdožen nezasišane-ga zločina. Prodal je svoj aparat italijanskemu aviatiku Almistro. Ob enem je pri Almistru ostal tudi mehanik, ki je bil preje v službi Pegouda, Freismut. Ta je obdožil Pegouda, da je pokvaril pred prodajo shrambo za bencin tako, da bi pri prvem vzletu moral motor prenehati funkcionirati. Pegoud se mudi na Dunaju in izjavlja, da je vse obrekovanje! Italijanski aviatik je že trikrat poizkusil let na kupljenem aparatu. Ob enem se je dal na dispozicijo italijanskim oblastem in tožil tudi omenjenega mehanika pri italijanskih oblastnih.

IZ SRBIJE.

Belgrad, 26. februarja. Pašić je na neko interpelacijo odgovoril, da so izmenjanja srbskih in bolgarskih vjetnikov bila administrativne zadeve v oviro. Sedaj je le še pet srbskih vojakov v Bolgariji.

SRBSKA VLADA ZAHTEVA KOREKTURO MEJE.

Belgrad, 26. februarja. Srbska vlada bo — kakor poroča »Tribuna« — pri veselih zahtevala korekturo severne albanske meje.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; znanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Rabljen šivalni stroj se ceno proda. Naslov v »Prvi anončni pi-sarni.« 1643—1

Bratje!
Smrtna kosa ugra-bila nam je brata

Avgusta Heuffel

bivšega odsekovega podstarosto.

Pogreb vrši se danes popo-ludne ob pol 5. uri iz hiše ža-losti v Vodmatu.

Na tej njegovi zadnji poti spremimo ga korporativno. Zbi-rališče ob tričetrt na 4. uro v telovadnici. — Na zdar!

Odbor.

Za soboslikarska in pleskarska dela se slavnemu občinstvu priporoča Fran Keber, Trst, ul. Chiozza 59.

Dobro upeljana, veliko let obstoječa, prvo-vrstna

krojaško obrt

z obširnimi krogi najboljših stalnih naroč-nikov, na najbolj prometnem kraju v Ljub-ljani, se vsled boleznih za faktorno vrednost takoj proda. — Pismene ponudbe na »Prvo anončno pisarno«.

Kredit

Vsakovrstna posojila, kakor tudi zjedinjenje starih dolgov v eno ceneno posojilo za vse solventne osebe brez izjeme, zlasti definitivne nastavitve. Pogoji nad vse ugodni. Osební kredit brez življenske police od 3 mesecev do 30 let. Police do 70. leta tudi za odklonjene. Prenotacije tudi na drugo mesto. Velika hipotekna posojila. Prošnje pismeno, priložiti je 30 vin. v znakah. Za ustmene rešitve uradne ure od 10. do 11.

KREDITNA PISARNA, Ljubljana, Elizabetna cesta št. 4.

Na debelo in drobno!

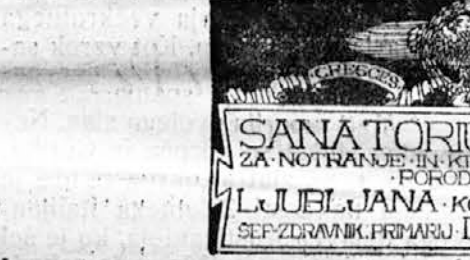
Izredno nizke cene!

Prenočišče. - Gostilna. - Buffet.

TRST **Hinko Kosič** TRST

ulica Carradori 15 (vogal Geppa)

se priporoča cenjenim tržaškim gostom in v Trst prihajajočim potnikom.

Radi prešle sezije

se razprodaja vsa zimska in jesen-ska konfekcija pod polovično ceno; zlasti klobuki in čepice po zelo zni-žanih cenah.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5.-6. Telephon 132.

Ta fini družinski

Konzert - Gramofon

velikost skrinj: ce: 38+38+22, livnik: 50+45, kolesje: Präzi-sion, zvočnica: Omega, Stark-ton, z 10 novimi dvo-stranskimi plo-ščami en album : za dvanajst : plošč in 1000 ff. igel stane z embalažo vred samo K 60.

Najnovejši

: gramofon :

brez livnika, velikost skri-njice: 44+38+31 z vsem kakor zgoraj navedenim,

za gostilničarje z vmetom 6 ali 10 vinarjev

samo 65 kron.

Ti gramofoni se pro-dajajo samo v svrhu reklame do 1. marca 1914, pozneje pa zo-pet po prejšnjih znat-no višjih cenah.

A. Rasberger, Ljubljana

Sodna ulica št. 5.

Zastopnik avstr. gramofonske družbe na Dunaju in drugih svetov. tvrdk. Edina tvorniška zaloga gramofonov in godbenih avtomatov. — Največja zaloga plošč na Kranjskem. — Lastna delavnica za popravilo vseh vrst godbenih strojev.

A. Rasberger, Ljubljana

Sodna ulica št. 5.

Zastopnik avstr. gramofonske družbe na Dunaju in drugih svetov. tvrdk. Edina tvorniška zaloga gramofonov in godbenih avtomatov. — Največja zaloga plošč na Kranjskem. — Lastna delavnica za popravilo vseh vrst godbenih strojev.

Na debelo in drobno!

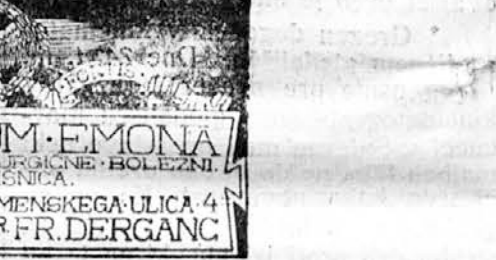
Izredno nizke cene!

Prenočišče. - Gostilna. - Buffet.

TRST **Hinko Kosič** TRST

ulica Carradori 15 (vogal Geppa)

se priporoča cenjenim tržaškim gostom in v Trst prihajajočim potnikom.

Radi prešle sezije

se razprodaja vsa zimska in jesen-ska konfekcija pod polovično ceno; zlasti klobuki in čepice po zelo zni-žanih cenah.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5.-6. Telephon 132.

Učiteljska tiskarna

: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6 :

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin. Vsled najmodernejšje uredbe izvršuje naročila najokusnejše in v naj-krajšem času. — V zalogi in razprodaji ima najnovejšje izborne mla-dinske spise, kakor tudi vse šolske, županijske in druge tiskovine.

Litografija. Cene najnižje! Notni stavek.